

*‘Ο θεσμός του
συμβούλου-καθηγητή:
σύνταξη ενός πρώτου
οδικού χάρτη’*

Μαρίνα Δεδούλη, δφ.

Ψυχολόγος, επ. Σχολ. Σύμβουλος

‘Η συναισθηματική διαθεσιμότητα και
απαντητικότητα των εκπαιδευτικών δρα
διευκολυντικά στην ανάπτυξη των
εσωτερικών δυνατοτήτων των εφήβων’

Μοκό

*Όλοι γνωρίζουμε ότι ατύπως οι εκπαιδευτικοί,
λειτουργούν συχνά, συμβουλευτικά για τους
μαθητές τους....*

Ενεργοποιούμε το θεσμό του Συμβούλου-καθηγητή, επιθυμώντας

- να υποστηρίξουμε συστηματικά τον μαθητή στην προσπάθειά του να βρει τη θέση του στη κοινότητα του νέου σχολείου....
- να ενθαρρύνουμε το ξεδίπλωμα των εν δυνάμει ικανοτήτων του....
- να βοηθήσουμε γενικότερα στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της εφηβείας

*Ενεργοποιούμε το θεσμό
του Συμβούλου-καθηγητή, επιθυμώντας, επίσης*

- *να βελτιωθούν οι σχέσεις στη σχολική κοινότητα*
- *να αρθούν, κατά το δυνατόν, τα προβλήματα που αναστέλλουν τη γνωστική πρόοδο των μαθητών*

*Ενεργοποιούμε το θεσμό
του συμβούλου-καθηγητή, πιστεύοντας ότι*

*οι ταυτίσεις των εφήβων μαθητών
με ιδιότητες και χαρακτηριστικά
κάποιου καθηγητή και ιδιαιτέρως
του συμβούλου-καθηγητή, καθώς επίσης
και η εσωτερίκευση ποιοτήτων της ίδιας της
συμβουλευτικής σχέσης, προσφέρουν
δυνατότητες
‘νέων νοηματοδοτήσεων’*

Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Απαιτεί ψυχική ετοιμότητα

(πρωτίστως, από την πλευρά των εκπαιδευτικών)

Κατά την έναρξη του σχολικού έτους συγκροτείται η ομάδα των εκπαιδευτικών που επιθυμούν να συμμετάσχουν στη δράση και ορίζεται ένας συντονιστής.

*Η ομάδα των συμβούλων – καθηγητών
αναλαμβάνει την ενημέρωση των μαθητών και
του Σύλλογου Γονέων και Κηδεμόνων*

Η ομάδα των συμβούλων – καθηγητών αποφασίζει

- τη συχνότητα των συναντήσεων του καθηγητή –συμβούλου με κάθε μαθητή (προτεινόμενη συχνότητα: δύο φορές περίπου τον μήνα)*
- τη χρονική διάρκεια κάθε συμβουλευτικής συνάντησης (περίπου 15')*

*Η ομάδα των συμβούλων – καθηγητών
προσπαθεί να εξασφαλίσει προϋποθέσεις
ιδιωτικότητας και άνετης επικοινωνίας για τις
συμβουλευτικές συναντήσεις*

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ

- *Γνωριμία*
- *Οικοδόμηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης*
- *Ενημέρωση για τη διαδικασία*
- *Πρόσκληση για συνδιαμόρφωση των στόχων αυτής της προσπάθειας (μαθησιακοί, σχέσεων στην ομάδα...)*
- *Σύναψη συμβολαίου εχεμύθειας*
- *.....*

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ

Η ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

ΚΑΙ Η ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ

κυρίως της εχεμύθειας

*(αλλά και των όρων των σχετικών με
τους τρόπους επικοινωνίας, τη συχνότητα,
τη διάρκεια των συναντήσεων κ.ά.)*

SOS

Καθίσταται εξ αρχής απολύτως σαφές σ' όλους τους μαθητές ότι η δέσμευση της εχεμύθειας αίρεται σε περίπτωση που κινδυνεύει η ζωή ή η υγεία του ίδιου του μαθητή ή άλλου προσώπου

ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

- ***ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΑΚΡΟΑΣΗ***
- ***ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ
ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ***
- ***ΜΗΝΥΜΑ ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ***

ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

(πρβλ. μεταξύ άλλων και Μαλικιώση)

- ***ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ*** (νεύματα, μικρές εκφραστικές ή λεκτικές νύξεις...)
- ***ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ, ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ, ΠΑΡΑΦΡΑΣΗ***
(με στόχο τη βαθύτερη διερεύνηση των ανησυχιών του μαθητή και την αποσαφήνιση των θεμάτων που τον απασχολούν)
- ***ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ***

ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

- *Αξιοποίηση κυρίως ανοικτών ερωτήσεων*
- *Αυτοαποκάλυψη*
(όταν ο εκπαιδευτικός-σύμβουλος το κρίνει σκόπιμο και νιώσει την ασφάλεια να το κάνει)
- *Μετεπικοινωνία*

ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

Κύριες ερωτήσεις

- Τι θα ήθελες να κάνω για σένα;*
- ή*
- Πώς νομίζεις ότι μπορώ να σε βοηθήσω;*

Ας θυμόμαστε

Αν δεν είμαστε έτοιμοι για κάποιο σχόλιο ή μια συμβουλή, θα μπορούσαμε να πούμε

*‘Θα σκεφτώ όσα μου είπες και
θα μιλήσουμε την επόμενη φορά’*

Οριοθέτηση του ρόλου του συμβούλου- καθηγητή

Ο εκπαιδευτικός δεν είναι ούτε ψυχολόγος ούτε κοινωνικός λειτουργός....

Αν οι ανάγκες του μαθητή πηγαίνουν πέρα από το ρόλο του, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να ζητήσει βοήθεια ή να παραπέμψει τον μαθητή σε Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας....

Ας θυμόμαστε

*Υπερασπιζόμαστε την κανονικότητα των
συναντήσεων, γιατί η κανονικότητα δομεί...*

Ας θυμόμαστε

Οι μαθητές δεν έχουν πάντα την ανάγκη να ακούσουν μια συμβουλή από μας...

Μπορεί να έχουν την ανάγκη κάποιος να τους ακούσει πιο βαθιά, χωρίς να τους κρίνει....

Ας θυμόμαστε

*ότι δεν επιθυμούν όλοι οι μαθητές να βοηθηθούν,
με τον τρόπο που εμείς τους προτείνουμε, τη
συγκεκριμένη χρονική περίοδο της ζωής τους....*

Ας θυμόμαστε

*ότι κάποια παιδιά χρειάζονται χρόνο για να
εμπιστευτούν τη διαδικασία και
να ‘ανοιχτούν’....*

Ας θυμόμαστε, επίσης, τα τρία ‘δεν’

- *δεν πιέζουμε κανέναν...για να τον βοηθήσουμε*
- *δεν γινόμαστε διεισδυτικοί*
- *δεν παρεμβαίνουμε, αν δεν μας έχει ζητηθεί ή αν δεν έχουμε προσυνηνοηθεί σχετικά*
(εξαιρούνται οι περιπτώσεις κινδύνου υγείας και ζωής, όπου με περίσκεψη και διάκριση κινητοποιούμαστε αμέσως)

Προστατεύουμε τις συναδελφικές μας σχέσεις...

Δεν 'επιτιθέμεθα' σε κάποιον συνάδελφο, για τον οποίο μας κάνει παράπονα ο μαθητής.

Ενδυναμώνουμε τον μαθητή, ώστε να χειριστεί μόνος του -στο μέτρο του εφικτού- τα προβλήματα της σχολικής του ζωής....

*Αν ο συμβουλευόμενος είναι μαθητής μας,
δεν του επιτρέπουμε να παραβαίνει τους
κανόνες,
λόγω της 'προνομιακής' σχέσης μαζί μας....*

Κατά τη λήξη της συμβουλευτικής διαδικασίας
λαμβάνουμε πρόνοια για τη
διεργασία αποχωρισμού,
ώστε να συζητηθούν πιθανά αισθήματα
'εγκατάλειψης' ή άλλα....

(Π.χ. αν στο τέλος της σχολικής χρονιάς έχει
αποφασιστεί ότι δεν θα συνεχίσουμε να βλέπουμε τους
συγκεκριμένους μαθητές, ως σύμβουλοι ή αν για κάποιο
άλλο λόγο στα μέσα ή στο τέλος του σχολικού έτους
χρειαστεί να μετακινηθούμε ή να λείψουμε για μεγάλο
χρονικό διάστημα)

Ας θυμόμαστε

Δεν βοηθά ούτε τον μαθητή ούτε εμάς

η συναισθηματική υπερεμπλοκή

*Κάποιες φορές, ωστόσο, είναι αναμενόμενο
να νιώσουμε αμφιθυμία, απογοήτευση,
ψυχικό πόνο, κόπωση ή και φόβους....*

‘Αν ο εκπαιδευτικός είναι ανοικτός στα συναισθήματα των μαθητών του, πρέπει να είναι προετοιμασμένος ότι θα έχει μια συναισθηματική εμπειρία. Είναι πιθανόν να αφυπνιστούν μέσα του κάποια από τα άγχη που είχε βιώσει σε παρόμοιες καταστάσεις στην παιδική του ηλικία, την εφηβική ή σε τωρινές καταστάσεις της ζωής του.

Θα πρέπει λοιπόν σε κάθε περίπτωση να προσέχει, ώστε να μην κατακλυστεί από τα οδυνηρά συναισθήματα των μαθητών του, να μην τα ρουφήξει σαν σφουγγάρι, ούτε να επωμιστεί τα βάσανα του κόσμου όλου...

(Σάλτζμπεργκερ κ. ά. 1996:124

ΠΙΘΑΝΟΙ ΦΟΒΟΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ-ΚΑΘΗΓΗΤΗ

- *Φόβος της μη κατανόησης του πραγματικού προβλήματος*
- *Φόβος της λανθασμένης συμβουλής*
- *.....*

**ΠΙΘΑΝΑ ΜΗ ΣΥΝΕΙΔΗΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
ΚΑΘΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ-ΚΑΘΗΓΗΤΗ**

- *Ταύτιση με εφηβικές επιθυμίες ή και φόβους*
- *Αντιζηλία προς τους μαθητές*
- *Ανταγωνισμός ή και εχθρότητα προς τους γονείς τους*
(πρβλ. Salzberger-Wittenberg)
-

Τις περισσότερες φορές, βεβαίως, αν

*1.καταφέρουμε να διασχίσουμε τους φόβους μας,
χωρίς να τους παραγνωρίσουμε και*

*2.δεν εμπλακούμε σε φαντασιώσεις
παντοδυναμίας(ότι δηλ. μπορούμε να επιλύσουμε
όλα τα προβλήματα)*

θα νιώσουμε ικανοποίηση και χαρά

στο ρόλο του συμβούλου-καθηγητή

Ας θυμόμαστε

*ότι είναι πολύ βοηθητικό το μοίρασμα
της εμπειρίας στην ομάδα των συναδέλφων*

Ας θυμόμαστε

Ότι μπορούμε και πρέπει να ζητάμε βοήθεια

Είναι απόλυτα αναγκαία

η εποπτεία των

συμβούλων-καθηγητών

από

ειδικούς του χώρου ψυχικής υγείας

*Η ομάδα των Συμβούλων-Καθηγητών θα πρέπει
εξαρχής να ορίσει τακτικές συναντήσεις των
μελών της -όπου με τη βοήθεια του Ψυχολόγου
του Σχολείου ή άλλων Υπηρεσιών Ψυχικής
Υγείας της κοινότητας- θα συζητούνται*

- ζητήματα που έχουν αναδυθεί από τις επιμέρους
συναντήσεις και χρήζουν ιδιαίτερης
αντιμετώπισης -πάντα με πρόνοια της τήρησης
του απορρήτου*
- θέματα ψυχικής επιβάρυνσης και κόπωσης των
συμβούλων- καθηγητών*

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΘΛΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ

(από την πλευρά του εκπαιδευτικού)

- *Ενσυναίσθηση*
- *Αναστοχαστική διάθεση*
- *Εναίσθηση (insight)*
- *Συναισθηματική διαθεσιμότητα και απαντητικότητα*
- *Ικανότητα διάκρισης*

*Μέσω της συμβουλευτικής διαδικασίας,
οι παραπάνω ποιότητες αναπτύσσονται
έτι περαιτέρω...*

***ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΥΘΩΣΗ ΚΑΘΕ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ***

*Η προσωπική ανάπτυξη
του συμβούλου-καθηγητή*

Μαρίνα Δεδούλη

Επικοινωνία: 6976775115

mdedoul@yahoo.gr